

Funksjonshemmedes
fellesorganisasjon

Statsråd Jon-Ivar Nygård
Samferdselsdepartementet
postmottak@sd.dep.no

Saksbehandler: Cato Lie

Oslo 10. januar 2025

FFOs krav til statsbudsjettet 2026

Funksjonshemmedes fellesorganisasjon (FFO) er paraplyorganisasjon for 88 organisasjoner av funksjonshemmede og kronisk syke, med til sammen mer enn 370 000 medlemmer. FFO jobber for full samfunnsmessig likestilling og deltakelse for mennesker med funksjonshemming, kronisk sykdom og deres pårørende.

Ett av FFOs viktigste arbeidsområder er å gi innspill til de årlige statsbudsjettene. I november sendte vi over våre hovedkrav til regjeringen for statsbudsjettet for 2026:

1. Funksjonshemmedes menneskerettigheter må ikke være avhengig av kommuneøkonomi
2. Flere må inn, og færre må ut av jobb

Dette er viktige områder for mennesker med funksjonsnedsettelse og deres mulighet til å leve gode og likestilte liv.

Her følger FFOs krav til statsbudsjettet for 2026 på samferdselsdepartementets område:

- FFO ber regjeringen gjennom forskrift sette 2035 som endelig frist for universell utforming av kollektivtransporten, både infrastruktur og transportmateriell.
- FFO ber regjeringen om å sikre at assistanseordningen blir utvidet til å gjelde flere stasjoner og holdeplasser, og at det legges en tidsplan for når det skal være på plass.
- FFO ber regjeringen flytte den utvidede TT-ordningen inn i NAV, slik at den blir forvaltet på et statlig nivå.

Programkategori 21.50 Jernbaneformål

Ambisjonene for universell utforming i Norge er høye, også innen transportsektoren. Men realiteten er annerledes, og utfordringene er fortsatt store både når det gjelder infrastruktur og transportmateriell. Det bekreftes i en [rapport](#) fra Transportøkonomisk institutt. Det trengs derfor politisk vilje og innsats på området, og departementet må sette handling til ord.

I stedet opplever vi det motsatte. Det var en real nedtur at Norske tog høsten 2023, med departementets velsignelse, bestilte nye fjerntog hvor rullestolbrukere må bruke heis for å komme om bord. Både interesseorganisasjonene og en samlet opposisjon motsatte seg denne løsningen. Selv om flere av løsningene som opprinnelig ble foreslått er betydelig forbedret etter innspill og medvirkning fra interesseorganisasjonene, er trinnløs innstigning på 76 cm plattformer ikke løst i den første leveransen.

Jernbanedirektoratet har på oppdrag fra samferdselsministeren utredet trinnløs innstigning for fremtidige kjøp av fjerntog. Brukerorganisasjonene har kommet med tydelige innspill til denne, men direktoratet anbefaler likevel at heisløsningen opprettholdes ved fremtidige kjøp. De argumenterer blant annet med at det ellers vil være behov for ramper inne i toget som er til stor ulempe for blinde/svaksynte. Norges Blindeforbund er uenige i dette, og vil sammen med FFO og Norges Handikapforbund fortsette å kjempe for trinnløs innstigning.

Også universell utforming av infrastruktur går i feil retning. Det gjelder for eksempel utbedring av Kolbotn stasjon. Den brukes av mange togreisende, men de foreslåtte løsningene inkluderer lange ramper og ikke heis til plattformene. Det er svært uheldig, siden det i tillegg til reisende med funksjonsnedsettelse vil gjøre stasjonen mer utilgjengelig for alle med bagasje, barnevogn og sykkel.

Vi ber regjeringen om å prioritere universell utforming tydeligere i Nasjonal transportplan og kommende budsjetter. Det må settes mål om at kollektivtransporten skal være universelt utformet innen 2035, og dette må følges opp med nødvendige tiltak og bevilgninger.

Assistanse

En godt fungerende assistanseordning, slik vi har fått på flyplasser, er viktig for mange reisende. Vi etterlyser en tilsvarende ordning på tog og buss. I dag har kun 14 av 335 togstasjoner, og tre bussterminaler, en fungerende assistanseordning. Utvidelse til flere stasjoner og kollektivknutepunkt går altfor sakte. FFO ber regjeringen om å sikre at assistanseordningen blir utvidet til å gjelde flere stasjoner og holdeplasser, og at det legges en tidsplan for når det skal være på plass.

Utvidet TT-ordning for brukere med særskilt behov

Ikke alle med en funksjonsnedsettelse kan reise med egen bil eller offentlig transport, og trenger et særskilt transporttilbud. Den utvidede nasjonale TT-ordningen er et slikt, og har til nå vært rettet mot synshemmede og rullestolbrukere. Utrulling til hele landet skulle fullføres i 2020, men noen av de mest folkerike fylkene er fortsatt ikke med. De som har den organiserer og innretter den forskjellig, og det er et stort potensial for økt treffsikkerhet og bedre utnyttelse av midlene.

Oslo Economics har på oppdrag av samferdselsdepartementet evaluert ordningen, og sett på hvordan man kan etablere en landsdekkende, ikke-diskriminerende nasjonal ordning, med en enklere forvaltning. De foreslår en utvidelse til andre grupper med stort behov for ordningen, for eksempel personer med sterk epilepsi, utviklingshemming eller alvorlige rygglidelser. FFO har støttet og jobbet for dette. Vi mener ordningen må være basert på en individuell vurdering av behov, og ikke knyttes til bestemte funksjonsnedsettelse.

Oslo Economics har utarbeidet forslag til retningslinjer og fordelingsnøkkel for utbetaling av tilskudd til fylkeskommunene. Forslaget innebærer at flere brukere skal inn i ordningen, uten at det tilføres mer midler. Dette kan redusere bevegelsesfriheten til de som allerede er med i ordningen. FFO mener det er viktig at regjeringen sikrer at omleggingen ikke fører til et svekket tilbud til de som er i ordningen i dag.

Departementet overlater i stor grad til fylkeskommunen å definere brukere og behov, noe som fører til uforutsigbarhet og forskjeller avhengig av hvor i landet du bor. NAV har gode rutiner for individuell vurdering av transportbehov, og forvalter allerede transportordninger for funksjonshemmede. Vår erfaring med fylkeskommunene er at de ikke har den samme saksbehandlingskompetansen.

Den særskilte ordningen er et veldig viktig likestillingsverktøy, som har gitt mange har mulighet til å leve et aktivt og selvstendig liv. Det er viktig at regjeringen bevilger mer midler for å gjøre ordningen landsdekkende i 2026.

FFO ber regjeringen sikre at den utvidede, nasjonale TT-ordningen blir landsdekkende. Brukerne av ordningen må få samme bevegelsesfrihet som andre på fritiden, det vil si om lag 220 fritidsreiser årlig. Svaksynte, blinde og rullestolbrukere som inngår i ordningen i dag, kan ikke få et svekket tilbud. Ordningen må rettighetsfestes og forvaltes av NAV.

Anmodning om møte

FFO ber med dette om et møte med politisk ledelse i departementet for å gjennomgå FFOs spesifikke krav til budsjettet for 2026.

Med vennlig hilsen

Funksjonshemmedes fellesorganisasjon

Eva Buschmann
Styreleder

Lilly Ann Elvestad
Generalsekretær

Kopi: Kontaktutvalget med regjeringen v/Kultur- og likestillingsminister Lubna Jaffery